

Из заумља – Филиј Роіовић**МАПЕ**

Прошло је две године откако је нестао мој сестрић Антоније; данас су ми јавили да ће се његова Јулија други пут удати. Мада сам био са њим оне ноћи када је „последњи пут виђен“, већину детаља никоме никада нисам открио; не желим да ме сматрају лудим.

Осим тога, околности везане за његово ишчезнуће деловале су довољно бизарно упркос мом ћутању. Понашао се чудно добрих месец дана, откако је почео да посећује неког Стаматовића, његовог, како је тврдио, старог и остарелог пријатеља, којег никада раније није помињао, у брдовитом селу четрдесетак километара од града. На послу је био неопростиво немаран, а будући да ми је род, и да сам га ја довео у фирму, очекивали су да утичем на њега, што бих, наравно, покушао и без сугерисања. Међутим, Антоније је тих дана упорно избегавао озбиљан разговор, постао би напрасан уколико бих га питао да ли заиста мора тако често да обилази тог човека. Јулија ми се жалила, у дугим телефонским разговорима, да је потпуно занемарио своје породичне дужности. Највише од свега, плашио ме је његов поглед, који је тих дана несхватљиво блудио у празно, док би му се глава полако и занесено померала, као да се удубио у призоре који су доступни искључиво његовим очима. Тврдње да мора да посећује пријатеља, јер нема ко други да му помогне, деловале су страховито неуверљиво; Антонија очито није ни занимало да ли је икога убедио.

Моја трпељивост била је на ивици, а озбиљно су му претили отказ и развод, када је отворио боловање штуро ми објаснивши да је Стаматовић на самрти. Био је то чудан разговор – нисам могао да се отмам утиску да се опрашта, да се поздравља заувек, као да се неће ни враћати на посао, или да се више никада нећемо видети. Који дан касније уследио је Јулијин панични позив. Молила ме је да одем у то село и нађем Антонија. Јавио јој је само да је старац умро, причала је, и да због тога неће долазити кући још који дан, док организује сахрану; после тога му је телефон био непрекидно недоступан. „Какво је ово лудило, рођо“, запомагала је у слушалицу, „шта се догађа с њим?“ У граду није имала никога осим мене, сва родбина нам је била далеко, а Јулија се сама старала о беби, те сам преузео на себе обавезу да одем у потрагу.

У село сам стигао у касно поподне; зауставио сам се пред кафаном у центру. Пришао сам једном од столова у башти, за којим су седели тројица мештана и питао где се налази кућа Стаматовића, поменувши и свог сестрића и сахрану. Са лица им је сместа нестало осмеха, док су ме зблануто гледали. Један заврте главом, и оде у кафану. Друга двојица су устали и пошли ка улици. Чаше им јесу биле празне, али док им нисам пришао никуда нису журили. „Ман’ се ћорава посла“, добацио ми је један од њих, одлазећи, но убрзо сам ипак добио информације.

„Шта ће ти та несрећа, мајке ти?“, добацио је, припито отежући, исфлекани дебељко који је седео за суседним столом. „И каква, бре, са’рана? Није ти тај умро. А и да јесте, вала, ко би му на са’рану дош’о...“ Сео сам крај њега, и подстакао га да говори. Испоставило се да Стаматовић међу се-

љанима има врло гадну репутацију – сви су веровали да је у некаквој секти, јер у његову кућу редовно долазе некакви „чудни ћелавци који личе кô јаје јајету, у црном од главе до пете“. Иначе, није био староседелац, већ је ту забачену кућу купио пре три године, рекао ми је дебелко, а онда објаснио и како да стигнем до ње, те сам поново сео у кола, изашао из центра и ускоро скренуо на макадам који је кривудао између брегова, док ме није довео до раскрснице на којој сам скренуо низбрдо, ка усамљеној једноспратници у долини. Док ми се ауто тресао упадајући у рупчаге, кроз зубе сам псовао Антонија, проклињући дан када сам решио да му помажем у животу, питајући се да ли ћу га уопште затећи у овој забити, и да ли има трунке истине у свему што је говорио. Куцајући на бела врата са непрозирним прозорчићима замислио сам како их отвара старац који ме гледа бледо и не схвата о чему говорим.

Ипак – отворио је Антоније, лично.

„Шта ћеш ти овде?“, питао ме је зблануто, блед у лицу, некако испијен – учинило ми се да ме је једва и препознао. Није, међутим, трошио много пажње и речи на мене. Игнорисао је моја питања, док сам га пратио до простране, оскудно намештене собе.

На столу на средини биле су раширене некакве мапе – на десетине мапа; Антоније је сместа сео и загледао се у једну од њих. Деловало је да му није битно што ме уопште види, да *нишћа* не би могло да развеје његову усредсређеност. Шта то радиш? Где је Стаматовић? Зашто си лагао? Ма колико упорно понављао питања, он их је још упорније игнорисао. Мрмљао је нешто, једва разумљиво, и успевао сам да распознам да говори о томе да је „Стаматовић про-

нашао своју путању“, да „су га усвојили“, да је „отишао тамо, у зону“, или нешто томе слично. „Треба само наћи одговарајућу мапу“, изговорио је разговетније.

Обишао сам кућу и утврдио да у њој нема никога осим Антонија и мене. Убеђивао сам га да сместа пођемо у град, поменувши и Јулију и дете. Но, осећао сам се као да причам безумној, опседнутој лутки – најобичнијем *аушомашу*. Неко време сам га резигнирано, донекле и уплашено, посматрао, уочавајући образац у његовом понашању. Помно би се загледао у једну од мапа, повремено повлачећи прстом по папиру, онда би је савио, или само склонио у страну, и узимао другу. Понекад би се вратио на неку од оних које је већ гледао. Разговор је био немогућ, те сам и ја почео да их загледам. Биле су то мапе области у којој смо се налазили, које су давале детаљан приказ неколико села, смештених једно крај другог. На белим рубовима били су исписани чудни, нечитки симболи, којима је посвећивао нарочиту пажњу, а на свакој мапи била је по једна тачка обележена некаквим црвеним мастилом.

Најзад, Антоније се у једну од њих загледао нешто дуже, постајући, наизглед, спокојан. Црвена тачка означавала је место у брдима која су се уздизала изнад куће.

„То је та“, процеди, звучећи необично мирно, понови то још два-три пута, а онда устаде и крену из куће, носећи само мапу са собом. Напољу се већ увелико било смркло. Понављао сам питање куда се запутио, и зашто, хватао га за раме, пратећи га док је излазио на задњу капију дворишта, и настављао да се успиње кроз омањи воћњак, потпуно ме игноришући – или је тачније рећи да ме више није ни чуо, заглушен неким другим гласовима, који до мојих ушију

нису допирали. Кретао се све брже, и за неколико минута смо избили на макадам са којег сам нешто раније скренуо низбрдо, ка кући. Ишли смо њиме врло кратко; за то време неколико пута је делимично успорио зурећи у мапу и дубоко дишући. Каменчићи су нам шкрипали под ногама, све док нисмо скренули узбрдо, на земљани, уски путић који је водио кроз густу шуму. Већ увелико сам одустао од покушаја да га зауставим, пратио сам га по инерцији, прибојавајући се да ме је заразио лудилом, но ускоро сам више пажње морао да посветим напору да распознам неравнине на стази: зашли смо дубоко у шуму, и нестало је месечине која је доскора цуркала кроз крошње. Чинило ми се да ваздух постаје влажнији, и да чујем некакав бруј. Пожелео сам да застанем и ослушнем, али стрепоо сам да бих изгубио Антонија у мрклом мраку, који је почео да ми делује живо – *масно и оѿиљиво* – као да ме је додиривао по рукама и лицу. Или су то некаква створења, некаква тела, која лебде око нас?! Непрекидно сам се трзао трудећи се да из шаке не испустим Антонијеву кошуљу.

Наједном се чуо заглашујући хук – могао сам да наслутим да је жестоки пљусак сасвим окувао шуму, и цело село, и да бисмо били за тренутак потпуно мокри да нисмо били заштићени крошњама. Када су капи смелије почеле да се пробијају до нас, Антоније ме је изненадио потрчавши; тканина ми је исклизнула између прстију. Не знам колико је прошло када смо избили на чистину – били смо заиста истог часа потпуно мокри. Чкиљио сам кроз ројеве капи да га не бих изгубио из видокруга – измакао ми је неколико метара, који су се убрзо претворили у неколико десетина метара. Киша је онда почела нагло да слаби и ускоро

је сасвим стала, а он је био далеко испред мене, несхватљиво брзо трчећи по земљи већ увелико растопљеној у блато. Нешто сам неартикулисано викнуо, осећајући се као у некаквој пустари, далеко од цивилизације, од стварног света, од било какве разумне претпоставке, и намеравајући да викнем поново, занемео сам видевши, далеко напред, тамо где је Антоније хрлио далеко брже него ја, некаква *преливања у мраку* – као да се појављују контуре, прилике у црнилу. Успорио сам, покушавајући да распознам оно што ми је на махове личило на велике, циновске руке, трупове, главе, раширене чељусти у којима зјапе дубоки, бескрајни врлози тмине.

Нисам био, тада, сигуран шта видим; нисам ни данас.

Ливадом се разлегао Антонијев нељудски крик; у следећем тренутку схватио сам да га више нема на видуку.

Напрасно се разведрило, за неколико секунди, и наједном сам схватио да под месечином јасно распознајем земљу, неколико стотина метара удаљену живицу лево, још удаљенији шумарак на дну падине којом сам се кретао, и брда у даљини, под тамним, али чистим плаветнилом неба. Њега није било нигде на пространој чистини. До шумарка или живице нипошто није могао да стигне, а нигде уоколо није било стабала или жбуња иза којих би могао да се сакрије. Убрзо схватих да су у блату остали трагови његових стопала. Пратио сам их неколико десетина метара – размак између њих је био испрва велики, а касније се смањивао указујући на то да је престао да трчи приближивши се месту иза којег трагова једноставно више *није ни било*. Стао сам и зурio у каљугу, разрогачених очију, и дуго се освртао, неко време гацајући у круг, потпуно бесциљно. На

махове, био сам уверен да чујем Антонијеве крике, сумануто вриштање – као да је допирало *са велике удаљености*. Можда је само онај први и једини урлик одзвањао у мојој глави?

Сишао сам натраг, кроз шуму – не знам колико је прошло – и доле затекао потпуно суво тло; на село те ноћи није пала ни кап кише.

У Стаматовићевој кући нисам затекао ни једну једину мапу.

О ПИСЦУ

Филип Роговић рођен је 1987. године, у Београду. Завршио новинарски смер на Факултету политичких наука БУ. Писао за више дневних листова, а приказе књига, интервјуе и приче објављивао у часописима, фанзинима и на сајтовима, као што су *Емиѿор*, *Градина*, *Поѿбокс*, *Књижевна фан-ѿасѿика*, *Ли-барѿес*... Неке од његових прича заступљене су у антологијама друштва љубитеља фантастике *Лазар Комарчић* и издавачке куће *Паладин*. Прва самостална збирка прича, *Гнушање*, објављена му је у оквиру едиције Прва књига Матице српске, 2015. године.